Startel
Dé IT-opleider

Copilot op de werkvloer

Fundament, strategie en gedrag

Machiel Keekstra

Startel
Dé IT-opleider

mr Sjef
Microsoft Office 365 Training & Advies

- AI-realist
- Docent / trainer
- Consultant
- Projectleider

gasunie

VEILIGHEIDSREGIO IJsselland
Samen werken aan veiligheid

Stichting BKR
Voor financieel welzijn

GEMEENTE TILBURG

INGRAM MICRO

siers

Gemeente Utrecht

Avebe

RDW

Breman

Rabobank

Waar sta jij?

Startel
De IT-opleider

Copilot als Formule 1-auto

De auto is er. Nu nog leren rijden.

Met Copilot staat er een raceauto in je organisatie: krachtig, snel en voor iedereen beschikbaar. Om ermee te winnen heb je meer nodig dan de auto zelf.

- De auto · techniek, toegang en data
- De baan · regels, veiligheid en controle
- De coureur en het team · vaardigheden, oordeel en samenwerking

Beeld: AI Grand Prix (eigen materiaal sessie 1)

Een F1-auto wint geen race omdat hij in de garage staat.

Startel
De IT-opleider

De sleutels zijn uitgedeeld. En nu?

PRAKTIJKVOORBEELD

Een financiële instelling

€ 200.000

aan AI-licenties

↓

< 15%

van het team gebruikt het na zes maanden écht

WAT ER GEKOCHT WORDT

Licenties | Uitrol | Korte training

WAT HET WERK VRAAGT

Data waarop je kunt bouwen | **Vaardigheden**

Ruimte om te oefenen | **Nieuwe gewoontes**

> ***"Organisaties investeren in tools, niet in skills."***

Een licentie geeft toegang. Het is nog geen adoptie.

Startel
De IT-opleider

Wat zit er in en om de auto?

SLEUTEL

Licentie en toegang

Je mag Copilot gebruiken, met jouw rechten.

KNOPPEN

Apps en functies

Chat, Word, Teams, agents: je weet wat er kan.

MOTOR

Het AI-model

Bepaalt hoe Copilot redeneert. Daar ga je zelf niet over.

BRANDSTOF

Data en context

Jouw bestanden, mail en chats. De kwaliteit bepaalt de rit.

RACEPLAN

Doel en toepassing

Je weet waarvoor je Copilot inzet, en waarvoor niet. Zonder raceplan rijdt de snelste auto rondjes zonder richting.

Een krachtige auto zonder raceplan is vooral veel vermogen.

Startel
De IT-opleider

Veilig de baan op

SPELREGELS

Governance

Afspraken over wat mag, wie verantwoordelijk is en welke tools zijn toegestaan.

HELM EN HALO

Privacy en beveiliging

Bescherming van persoonsgegevens, bedrijfsinformatie en toegang.

BAANBEGRENZING

Kaders en beleid

Grenzen maken duidelijk wanneer je moet afremmen of stoppen.

DASHBOARD

Controleren en verifiëren

AI kan overtuigend klinken en tóch fout zitten.

Pitcrew · IT, beheer en experts. Mensen moeten weten waar ze terechtkunnen bij vragen of twijfel.

Governance is niet de handrem, maar de spelregels om veilig te racen.

Startel
De IT-opleider

De coureur en het team

AI-VAARDIGHEDEN

Kunnen rijden

- Een goede opdracht geven
- De juiste functie kiezen
- Context en bestanden toevoegen
- Output verbeteren

Bediening

AI-GELETTERDHEID

Weten wat je doet

- Grenzen en risico's herkennen
- Output kritisch beoordelen
- Gevoelige informatie herkennen
- Weten wanneer jouw oordeel telt

Inzicht en oordeel

EN HET TEAM EROMHEEN

Teambaas
Richting en ruimte

Monteurs
Auto en data op orde

Pitmuur
Vertrouwen, open communicatie

Trainers
Oefenen en debriefen

Een coureur wint nooit alleen.

Startel
De IT-opleider

Twee pijlers onder succes

HET RACEPLAN · STRATEGIE

Een visie op werk: waarom en waarvoor zetten we Copilot in?

ACHTERKANT · DE AUTO EN DE BAAN

Een ijzersterk fundament

Data waarop je veilig kunt bouwen.

- Datakwaliteit · in de F1: brandstof
- Security · in de F1: helm en halo
- Rechten · in de F1: sleutel

VOORKANT · DE COUREUR EN HET TEAM

Échte gedragsverandering

Mensen die het kunnen, willen en mogen.

- Kennis · in de F1: rijvaardigheid
- Faciliteiten · in de F1: pitcrew
- Motivatie · in de F1: de wil om te winnen

Zonder fundament geen vertrouwen. Zonder gedrag geen effect.

Startel
De IT-opleider

Het verschil zit in de mensen

> *“Het verschil zit niet in de techniek. Het zit in de mensen.”*

70% van de digitale transformaties faalt

BEZUINIGEN

Uitrollen en resultaat verwachten

- – Besparen op mensen, leiderschap en cultuur
- – Eén grote uitrol van systemen
- – Eerst de vraag wat eraf kan

INVESTEREN

Mensen in staat stellen

- \+ Investeren in mensen en hun capaciteiten
- \+ Veel kleine experimenten
- \+ Eerst de vraag wat je wilt bereiken

Een snelle auto kun je kopen. Een winnend team moet je opbouwen.

Startel
De IT-opleider

De route van vandaag

STRATEGIE

PIJLER 1 · FUNDAMENT

PIJLER 2 · GEDRAG

1

Impact op je organisatie

Systeemtechnologie, werkprocessen en teams

Het raceplan

2

Het data-fundament

Kwaliteit, security, rechten en governance

De auto en de baan

Pauze

3

Psychologie van adoptie

Koudwatervrees, weerstand en vertrouwen

Team en pitmuur

4

Duurzaam gedrag

Kennis, faciliteiten en motivatie

De coureur trainen

Startel
Dé IT-opleider

Impact op je organisatie

Systeemtechnologie, geen extraatje

Impact | Fundament | Psychologie | Gedrag

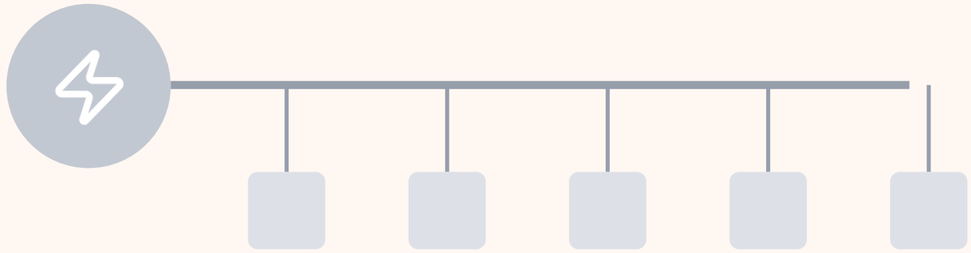
Geen hype, maar systeemtechnologie

Copilot is geen extraatje, maar het begin van ander werk.

BLOK 1 · IMPACT OP JE ORGANISATIE

De dynamo-paradox

ROND 1900 · NIEUWE MOTOR, OUDE FABRIEK

De stoommachine maakte plaats voor één grote elektromotor. De lijnas, de indeling en de werkwijze bleven gelijk.

Nauwelijks winst

De winst zit niet in de motor, maar in de herinrichting.

BLOK 1 · IMPACT OP JE ORGANISATIE

Wat verandert er in het werk?

1	**Taken** Sneller	Samenvatten, eerste versies maken, informatie zoeken. Hetzelfde werk in minder tijd.	NIVEAU **Individu**
2	**Werkprocessen** Anders	Hoe we overleggen, schrijven, controleren en overdragen. Stappen verdwijnen of veranderen van volgorde.	NIVEAU **Team**
3	**Teams en rollen** Opnieuw ingericht	Wie doet wat? Nieuwe rollen zoals ambassadeur en controleur, en een andere verhouding tussen junior en senior.	NIVEAU **Organisatie**

Wie alleen taken versnelt, laat de grootste winst liggen.

BLOK 1 · IMPACT OP JE ORGANISATIE

De AI-mens-check

Vraag per taak: is dit meer geschikt voor AI of een mens?

AI · ROUTINE EN FEITEN

Automatiseren mag

- Notulen samenvatten
- Eerste versie van een offerte
- Gegevens ordenen en vergelijken
- Een standaardmail opstellen

MENS · EMOTIE EN CONTEXT

Bescherm dit werk

- Een slecht-nieuwsgesprek
- Een collega beoordelen
- Een klant met een klacht
- Een nieuwe collega inwerken

Automatiseer wat AI kan doen. Wat menselijk is, wordt waardevoller.

Startel
De IT-opleider

BLOK 1 · IMPACT OP JE ORGANISATIE

Begin bij een visie op werk

“Visie op AI is niet nodig, visie op werk wel.”

“AI is niet meer dan een middel om een doel te bereiken.”

VERTAALD NAAR JOUW ORGANISATIE

1. **Wat is bij ons goed werk?**
   Voor de klant, de collega en het vak.

2. **Waar willen we meer tijd voor hebben?**
   Wat schiet er nu steeds bij in?

3. **Wat blijft altijd mensenwerk?**
   Waar zitten oordeel, relatie en geweten?

Het gaat om het doel, niet om het middel.

Startel
De IT-opleider

Wat wil je met Copilot bereiken?

BLOK 1 · IMPACT OP JE ORGANISATIE

Copilot is geen IT-project

DIRECTIE EN MANAGEMENT

Richting en ruimte

Visie op werk, tijd en budget om te leren.

IT EN BEHEER

Het fundament

Data, rechten, security en techniek die werkt.

HR, L&D EN COMMUNICATIE

De mensen

Vaardigheden, begeleiding en een helder verhaal.

AMBASSADEURS

Voorbeeld en vraagbaak

Laten zien wat werkt, ophalen wat schuurt.

Zie AI-implementatie als een veranderproces, meer dan als een technologieproject.

Techniek maakt het mogelijk. Mensen maken het waardevol.

Startel
De IT-opleider

Startel
Dé IT-opleider

Het data-fundament

Copilot is zo goed als wat eronder ligt

Impact | **Fundament** | Psychologie | Gedrag

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Technologie is een versterker

STERK FUNDAMENT

Goed oordeel | Duidelijke afspraken | Data op orde

× AI = Meer waarde

ROMMELIG FUNDAMENT

Twijfels wegautomatiseren | Geen eigenaar | Rommelige data

× AI = Meer problemen, op schaal

In F1-taal: meer pk's maken een goede coureur sneller, en laten een slechte harder crashen.

AI vermenigvuldigt wat er al is: het goede én het slechte.

Startel
De IT-opleider

Zeven bouwstenen voor adoptie

Adaptief vermogen	Continu leren, verbeteren en aanpassen
Werkafspraken en rolverdeling	Gezamenlijke afspraken over samenwerking
Veiligheids- en verantwoordelijkheidsbewustzijn	Bewust omgaan met data en digitale veiligheid
Praktische AI-vaardigheden	Kennis en kunde om tools effectief in te zetten
Conceptueel begrip van AI en Copilot	Begrijpen waarom en hoe de werkplek werkt
Functionele inrichting	Juiste configuratie van apps en structuren
Technische inrichting	Infrastructuur, licenties en basisvoorzieningen

ADOPTIE
Mensen en gedrag

FUNDAMENT
Techniek en data

Adoptie bouw je van onderaf: eerst het fundament.

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Copilot ziet wat jij mag zien

Jouw vraag

“Wat is de stand van project X?”

Copilot

Zoekt namens jou, met jouw rechten

MICROSOFT 365 · ALLES WAAR JIJ BIJ KUNT

Mail · Teams-chats · OneDrive · SharePoint · Agenda

HOE HET WERKT

Copilot maakt geen nieuwe rechten aan. Het maakt alles wat jij mag zien in één keer vindbaar.

WAAR HET MISGAAT: OVERDELEN

- Links voor ‘iedereen in de organisatie’
- Teams van afgeronde projecten die openstaan
- Te ruime groepen met toegang
- Sites zonder eigenaar

‘Salarissen 2023’, ooit gedeeld met iedereen? Niemand vond die map. Copilot wel.

Copilot maakt geen nieuwe lekken, maar vindt de oude razendsnel.

Bron: Microsoft Learn, Microsoft 365 Copilot-blueprint tegen overdelen.

Startel
De IT-opleider

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Drie lagen van het fundament

LAAG 1

Kwaliteit

Klopt wat er staat?

- Eén actuele versie
- Een eigenaar per document of site
- Herkenbare namen en mappen

F1: de brandstof

LAAG 2

Security

Is gevoelige informatie beschermd?

- Labels op vertrouwelijke stukken
- Regels tegen datalekken
- Werken vanuit het werkaccount

F1: helm en halo

LAAG 3

Rechten

Wie mag wat zien?

- Geen links voor ‘iedereen’
- Afgeronde teams opgeruimd
- Toegang die past bij de rol

F1: de sleutel

Geen bijzaak, maar de randvoorwaarde voor veilig gebruik.

Startel
De IT-opleider

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Rommel erin, rommel eruit

Documenten › Beleid › Thuiswerken

Thuiswerkbeleid_final.docx	12-03-2021
Thuiswerkbeleid_final_DEF.docx	02-06-2022
Thuiswerkbeleid_2024_concept.docx	15-01-2024
Kopie van thuiswerkbeleid (2).docx	15-01-2024
Thuiswerkbeleid_NIEUW_gebruik_deze.docx	09-09-2025

“Je mag drie dagen per week thuiswerken.”

Uit welke versie? En klopt dat nog?

“Als je rommel hebt, krijg je met AI vooral meer rommel.”

Jolanda ter Maten in HR Praktijk, juli 2026

WAT COPILOT DOET

- ✕ Weet niet welke versie geldt
- ✕ Combineert wat het vindt
- ✕ Klinkt altijd overtuigend

Copilot is zo goed als de bron die het vindt.

Startel
Dé IT-opleider

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Security: wie regelt wat?

MICROSOFT REGELT

De basis van de dienst

- Traint geen basismodellen met jullie prompts
- Respecteert rechten, labels en versleuteling
- Houdt EU-verkeer binnen de EU-databoundary
- Legt gesprekken vast voor audit en bewaren

JULLIE REGELEN

De inrichting

- Labels op wat vertrouwelijk is
- DLP: Copilot verwerkt gelabelde bestanden niet
- Toegang op orde: werkaccount, MFA, delen
- Agents, connectors en extra modellen beoordelen

Let op: modellen van derden, zoals die van Anthropic, vallen nu buiten de EU-databoundary. Jullie beheerder bepaalt of ze aanstaan.

Copilot is zo veilig als jullie inrichting.

Hoe zeker ben jij?

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Op orde in vier stappen

1

Inventariseren

Welke sites en bestanden lopen het meeste risico?

Rapporten in SharePoint Advanced Management

2

Opruimen

Archiveer oud werk, wijs per site een eigenaar aan, herstel te ruime rechten.

Eigenaren in de lead

3

Beschermen

Labels en regels tegen datalekken voor wat vertrouwelijk is.

Microsoft Purview

4

Bewaken

Vaste toegangschecks en veilige standaarden voor nieuwe teams.

Elk kwartaal

WIE DOET WAT?

- IT: techniek en labels
- Eigenaren: inhoud en opruimen
- Iedereen: bewust delen

Startel
De IT-opleider

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Schaduw-AI: wat je niet ziet

75%

van de medewerkers gebruikt AI op het werk

Work Trend Index 2024

78%

van die gebruikers neemt eigen AI-tools mee

Work Trend Index 2024

69%

van de organisaties vermoedt of weet van verboden AI-gebruik

Gartner 2025, via Frankwatching

WAT JE ZIET

- ✓ Een beheerde Copilot-omgeving
- ✓ Een beleidsdocument
- ✓ Een handvol enthousiaste gebruikers

WAT ER GEBEURT

- × Vertrouwelijke stukken in een gratis chatbot
- × Privéaccounts op de werklaptop
- × Niemand weet welke tools rondgaan

Verbieden werkt niet. Het verplaatst zich naar waar je niets ziet.

Startel
De IT-opleider

Governance: de spelregels

De meeste ethiekdocumenten zijn ‘de belofte van governance, en nog geen governance’.

1

Kaders

Wat mag wel en wat niet? Kort, begrijpelijk en vindbaar.

Een beslishulp op één A4

2

Rollen

Wie is eigenaar van een toepassing? Wie beslist bij twijfel?

Een AI-board met IT, HR, privacy en het werk

3

Toetsing

Kan het technisch? Mag het juridisch? Willen we het?

Techniek, AVG en AI-verordening, cultuur

4

Toezicht

Kijken of het in de praktijk werkt, en bijsturen.

Auditlog, kwartaalreview, meldpunt

Governance is niet de handrem, maar de spelregels om veilig te racen.

BLOK 2 · HET DATA-FUNDAMENT

Mag ik dit in Copilot zetten?

1 Voorbereiding

Minimaliseer je input

Alleen de gegevens die de taak vraagt.

Gebruik je werkaccount

Geen privéaccount of gratis tool.

2 Met welk doel?

Ondersteuning of advies

Copilot ondersteunt, jij beoordeelt en beslist.

Oordeel of besluit

AI beslist niet zelfstandig over mensen.

3 Welke persoonsgegevens?

Gewone of geen

Zoals naam, e-mailadres of adres.

Gevoelig of bijzonder

Zoals gezondheid, beoordelingen of afkomst. Niet zonder duidelijke grondslag.

Copilot ondersteunt. Jij beoordeelt en beslist.

Startel
De IT-opleider

Vier vragen voor elke organisatie

1

Wie gebruikt AI bij ons, en waarvoor?

2

Welke data gaat erin?

3

Wie is verantwoordelijk als het misgaat?

4

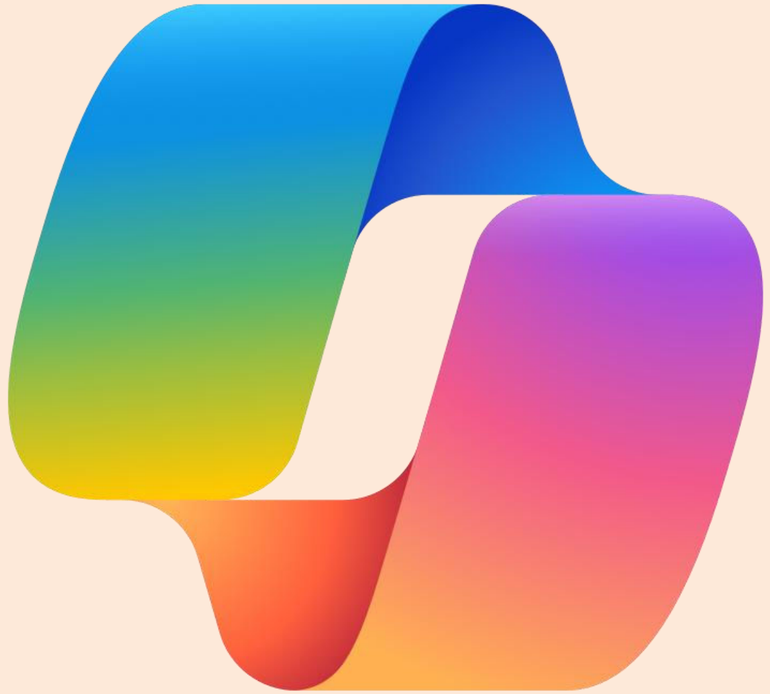
Hoe weten onze mensen wat wel en niet mag?

Startel
Dé IT-opleider

15 MINUTEN

Korte pauze

Waar zie jij twijfel of weerstand rond Copilot?

Startel
Dé IT-opleider

Psychologie van adoptie

Koudwatervrees, onzekerheid en weerstand

Impact | Fundament | Psychologie | Gedrag

Eén woord, jouw gevoel

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Weerstand is geen onwil

BAANONZEKERHEID

“Word ik straks vervangbaar?”

Nodig: Een eerlijk verhaal over de toekomst van het werk.

KOUDWATERVREES

“Ik wil niet dom lijken.”

Nodig: Een veilige plek en tijd om te oefenen.

WANTROUWEN IN DE UITKOMST

“Ik kan er toch niet op vertrouwen.”

Nodig: Weten wanneer en hoe je controleert.

VAKMANSCHAP EN TROTS

“Dit is mijn vak. Dat doe ik zelf wel.”

Nodig: Erkenning: Copilot als gereedschap, niet als vervanger.

Weerstand is informatie: het vertelt wat mensen nodig hebben.

Startel
De IT-opleider

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Het stille gebruik

> 50%

van de AI-gebruikers geeft niet graag toe dat ze AI gebruiken op het werk

Ze zijn bang om lui of vervangbaar over te komen.

Microsoft en LinkedIn, Work Trend Index 2024

WAT DAT KOST

- Gebruik verdwijnt onder de radar
- Goede voorbeelden worden niet gedeeld
- Fouten blijven onzichtbaar

WAT HELPT

Vraag niet ‘Gebruik je het?’, maar ‘Hoe gebruik jij het?’

Wat je niet bespreekbaar maakt, kun je niet verbeteren.

Startel
De IT-opleider

Wat houdt collega's tegen?

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Niet iedereen stapt tegelijk in

2,5%
Pioniers
Ruimte om te experimenteren

13,5%
Vroege gebruikers
Een podium: laat ze voordoen

34%
Vroege meerderheid
Bewijs van collega's en praktische voorbeelden

34%
Late meerderheid
Eenvoud, duidelijke afspraken en steun

16%
Achterblijvers
Begrip, tijd en een persoonlijke reden

Pioniers trekken zichzelf. De meerderheid volgt collega's.

Startel
De IT-opleider

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Het faalpatroon

1. **Enthousiasme**
   Kick-off en hoge verwachtingen
2. **Uitrol**
   Korte training, handleiding
3. **Stilte**
   Sporadisch of geen gebruik
4. **Frustratie**
   ‘Het levert niets op’

WAT WÉL HELPT · VIER VAARDIGHEDEN

Contextbegrip
Weten wanneer je AI-advies overrulet.

Kritisch denken
Past deze uitkomst bij míjn situatie?

Bias herkennen
Zien waar AI scheeftrekt.

Leren in onzekerheid
Blijven leren zonder vaste antwoorden.

Organisaties investeren in tools, niet in skills.

Startel
Dé IT-opleider

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Blind vertrouwen: automation bias

1. **Niemand vraagt nog ‘waarom?’**
   Adviezen worden gevolgd zonder de redenering te kennen.

2. **Uitzondering wordt de norm**
   Wat adviseerde, beslist nu. De mens tekent af.

3. **Sneller, niet grondiger**
   AI-werk gaat vlotter door de review dan dat van een collega.

4. **Fouten krijgen een ander label**
   Fout van het systeem? ‘Een uitzondering.’

5. **Kritische vragen voelen als wantrouwen**
   ‘Hebben we dit gecheckt?’ levert een zucht op.

6. **Geen vast checkmoment**
   Niemand kijkt terug of eerdere adviezen klopten.

BIJ BESLISSINGEN MET IMPACT

Drie controlevragen

1. Op welke data is dit advies gebaseerd?
2. Wat verandert er als het advies fout blijkt?
3. Wie heeft het onafhankelijk bekeken?

Gezonde twijfel is geen wantrouwen, maar vakmanschap.

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Van controle naar vertrouwen

Controle als sturingsmodel bereikt zijn grens.

STUREN OP CONTROLE

Afvinken en afwachten

- Meer regels, goedkeuringen en dashboards
- Fouten worden verstopt
- Mensen wachten op toestemming

EEN VERTROUWENSARCHITECTUUR

Ruimte binnen kaders

- Duidelijke kaders, vrijheid daarbinnen
- Fouten vroeg en veilig zichtbaar
- Experimenteren in een afgeschermde omgeving

Maak fouten zichtbaar vóór ze zich op schaal vermenigvuldigen.

BLOK 3 · PSYCHOLOGIE VAN ADOPTIE

Wat leiders voordoen

Kwetsbaar opstellen. Oordeel uitstellen.

Barend Last over de houding van docenten bij AI. Leerlingen en docenten zitten in hetzelfde schuitje.

Voor leidinggevenden en teams geldt hetzelfde.

Oefen zichtbaar, ook wat mislukt

Deel je eigen experimenten in het teamoverleg.

Vraag naar het hoe

‘Hoe gebruik jij het?’ in plaats van ‘Gebruik je het?’

Geef tijd, niet alleen toegang

Een vast uur om te experimenteren, in werktijd.

Beloon het proberen

Waardeer wie iets nieuws probeert, ook als het niet lukt.

Gedrag volgt het voorbeeld, niet de memo.

Startel
De IT-opleider

Startel
Dé IT-opleider

BLOK 4 · 25 MINUTEN

Duurzaam gedrag

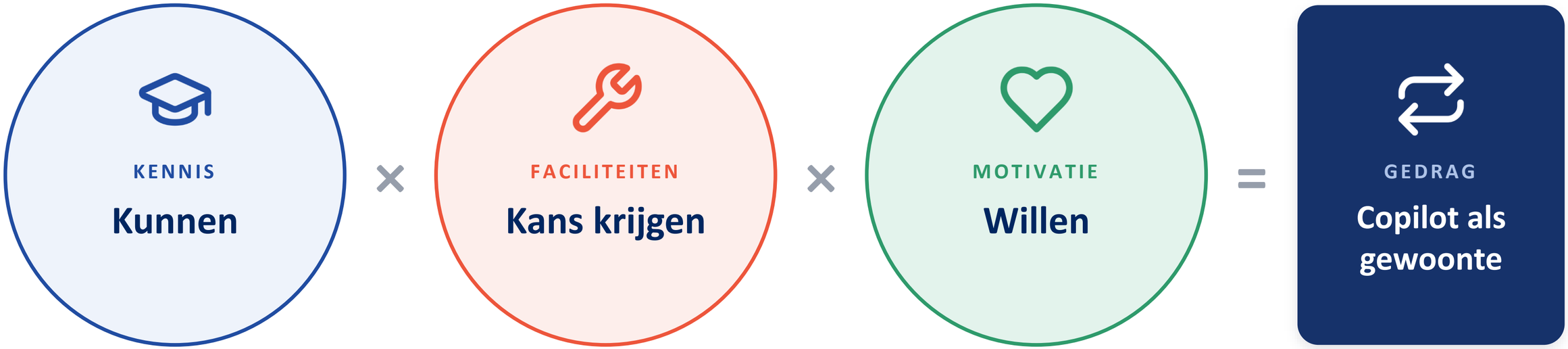
Kennis, faciliteiten en motivatie

Impact | Fundament | Psychologie | Gedrag

BLOK 4 · DUURZAAM GEDRAG

Gedrag vraagt drie dingen

Weten wanneer en hoe je Copilot inzet, en hoe je de uitkomst beoordeelt.

Tijd, toegang, een vraagbaak en heldere afspraken.

Zelf de waarde zien: het helpt míjn werk.

Is één van de drie nul, dan is het gedrag ook nul.

Naar het COM-B-model van Michie, Van Stralen en West (2011): capability, opportunity, motivation.

Startel
Dé IT-opleider

BLOK 4 · DUURZAAM GEDRAG

Leren is geen fastfood

FASTFOOD-LEREN

Microlearnings, badges en vinkjes.

Snel klaar, weinig blijft hangen.

“Juist die frictie, het moment waarop het nog niet lukt, is waar de groei zit.”

1	**Koppel leren aan echt werk**	Oefen in lopende projecten, niet in een apart traject.
2	**Werk met een vast ritme**	Korte, regelmatige sessies in plaats van één groot programma.
3	**Maak ruimte voor ongemak**	Een plek voor vragen waar niemand wordt uitgelachen.
4	**Investeer in digitale coaches**	Collega's die net iets verder zijn, nemen anderen mee.
5	**Beloon gedrag, niet aanwezigheid**	Waardeer wie iets nieuws probeert, ook als het niet lukt.

Vaardigheden zijn tijdelijk, capaciteiten zijn duurzaam.

Bron: Machiel Keekstra, ‘Fastfood-leren werkt niet [deze 5 benaderingen wél]’, Frankwatching (april 2026). Kernzin: Jolanda ter Maten.

Startel
De IT-opleider

BLOK 4 · DUURZAAM GEDRAG

Koppel KPI's aan vaardigheden

VOORBEELD-KPI

70% bespaart minstens 30 minuten per week

Dat veronderstelt dat een collega:

- weet wanneer Copilot zinvol is
- helder formuleert wat hij nodig heeft
- de output kan beoordelen en aanpassen
- weet wat Copilot níet kan

EINDTERMEN ALS MEETLAT

N3 — Bewust
Maakt afwegingen in grijze situaties en is een voorbeeld.

N2 — Vaardig
Zet Copilot in voor eigen werk en beoordeelt de output.

N1 — Bekend
Kent de regels en herkent wanneer Copilot niet past.

N4 · verdiepend (optioneel): borgt kwaliteit en coacht anderen.

Productiviteit is geen Copilot-effect, maar een vaardigheidseffect.

Startel
Dé IT-opleider

BLOK 4 · DUURZAAM GEDRAG

De juiste faciliteiten

Tijd

Een vast experimenteeruur: 30 minuten zelf proberen, 30 minuten delen.

Vraagbaak

Spreekuur, ambassadeurs en een buddy: 15 minuten sparren per week.

Voorbeelden

Gedeelde prompts en vastgelegde werkwijzen per team.

De basis

Licentie, toegang en een opgeruimd data-fundament.

Kaders

Wat mag wel, wat niet, en waar kun je terecht bij twijfel?

Investeren in mensen is geen kostenpost, maar een zakelijke keuze.

BLOK 4 · DUURZAAM GEDRAG

Interne motivatie voeden

AUTONOMIE

Zelf kiezen waarvoor

Begin bij de eigen taak, niet bij de tool.

HANDVAT

20-minutengesprek: welke taak kost jou veel tijd?

COMPETENTIE

Snel een succes

Kleine stappen die direct iets opleveren.

HANDVAT

Check na twee weken: gebruik je het nog? Wat heb je nodig?

VERBONDENHEID

Samen leren

Successen én mislukkingen delen.

HANDVAT

Buddy's: een ervaren en een beginnende gebruiker.

Het gaat om weten én geweten. Kennis is niet genoeg, je moet er ook iets mee willen.

Motivatie kun je niet uitrollen, wel voeden.

Startel
De IT-opleider

BLOK 4 · DUURZAAM GEDRAG

Van project naar ritme

Elke week	**15 minuten buddy-sparring**	Een ervaren en een beginnende gebruiker, als experimenteerpartners.
Na twee weken	**Check-in na iets nieuws**	Gebruik je het nog? Waarom wel of niet? Wat heb je nodig?
Elke maand	**Experimenteeruur en één werkproces**	30 minuten proberen, 30 delen. Van tien experimenten slagen er zo'n drie.
Elk kwartaal	**KPI's naast vaardigheden**	Wat schalen we op, wat stoppen we, wie heeft extra steun nodig?

Digitale fitheid is een manier van werken, geen project.

Startel
De IT-opleider

Waar zit jullie grootste winst?

Wat je kunt meenemen

1

IMPACT

Visie op werk

Copilot is een systeemtechnologie. Begin bij het werk, niet bij de tool.

2

FUNDAMENT

Copilot vindt wat er ligt

AI vermenigvuldigt wat er is. Eerst kwaliteit, security en rechten op orde.

3

PSYCHOLOGIE

Weerstand is informatie

Van controle naar vertrouwen: maak fouten vroeg en veilig zichtbaar.

4

GEDRAG

Kennis × kans × willen

In een vast ritme, niet als project.

Een snelle auto kun je kopen. Een winnend team moet je opbouwen.

Startel
De IT-opleider

Eén vraag voor elke nieuwe tool

“Wat vraagt dit van onze mensen, en wat geeft het hun terug?”

Budget

Gaat er naast de licentie ook geld en tijd naar mensen?

Capaciteiten

Welke vaardigheden en welk oordeel zijn hiervoor nodig?

Verantwoordelijkheid

Wie is aanspreekbaar als een algoritme meebeslist?

Startel
De IT-opleider

Begin klein. Begin nu.

20 minuten

IMPACT

Voer één kort gesprek

Vraag een collega: welke taak kost jou veel tijd?

10 minuten

FUNDAMENT

Check één Teams- of SharePoint-site

Wie heeft er toegang, en klopt dat nog?

2 minuten

GEDRAG

Plan het eerste experimenteeruur

Zet het in de teamagenda, met 30 minuten om te delen.

Zo helpt Mr Sjef je verder

TRAINING

Copilot in de praktijk

Inspiratiesessies, trainingen en workshops op het eigen werk.

ADOPTIE

Van licentie naar routine

Adoptieteam, champions en een vast leerritme in je organisatie.

ADVIES

Strategie en spelregels

Roadmap, AI-beleid en heldere afspraken over veilig gebruik.

AUTOMATISERING

Slimmere werkprocessen

Processen in kaart brengen en verbeteren met Copilot en agents.

E-LEARNING

AI-geletterdheid voor iedereen

vanaf

€ 5 per gebruiker per jaar

- AI Act-intro en vijf modules
- Circa 55 minuten video
- Invulling aan artikel 4 AI Act

mr Sjef **Machiel Keekstra** · machiel.keekstra@mrsjef.nl · mrsjef.nl

Startel
De IT-opleider

Startel
Dé IT-opleider

Bedankt voor jouw aandacht!

050 502 8888

info@startel.nl

Of loop één van de kantoren binnen.

Voor Copilot-inhoudelijke vragen:
machiel.keekstra@mrsjef.nl